

Voitele Viola

Lueskelin juuri Juhani Suomen kirjoittaman paksuhkon kirjan Koiviston presidenttikauden alkuvuosilta. Kirjan nimi oli osuvasti Pysähtyneisyyden vuodet. Brežnevin kauttahan kutsuttiin jo pysähtyneisyyden ajaksi. Suomi yritti saada Koivistoa mukaan kirjansa tekoon. Manu löi kuitenkin hätäjarrut päälle ja sulki kaikin keinoin kepu-tutkijalta arkistot ja yhteydet. Siksi kirjasta tulikin niin mielenkiintoinen.

Suomessa meni kovaa 80-luvulla. Olimme saaneet solmittua EEC-sopimuksemme. Neljäsosa viennistämme suuntautui kuitenkin edelleen Neuvostoliittoon. Toimitettiin raskaita laitteistoja ja laivoja. Kevyemmän tavaran muodostivat rätit ja lumput. Vietiin pä jo Violaakin.

Kauppa kääntyi ennen Neuvostoliiton romahtamista vahvasti Suomelle ylijäämäiseksi. Tavaramme kävivät siellä kaupaksi, mutta tuotavaa ei raaka-aineiden lisäksi tahtonut löytyä. Kauppaa tasapainotettiin mm. trokaamalla venäläisiä polttoaineita Suomen kautta länteen.

Kun sitten 90-luvun alussa idänkauppa romahti, ajauduimme syvään lamaan. Esimerkiksi vaate- ja kenkäteollisuuden tuotteita ei pystytty myymään muualle. Tavara oli yksinkertaisesti kelvotonta. Kaupan tyrehtyttyä rikas suurvalta jäi Suomelle vielä velkaa runsaat 600 miljoonaa euroa. Silloin olivat vitsit vähissä.

Nyt Venäjä uhkaa pysäyttää elintarvikkeiden tuonnin lännestä, ja tuontikielto koskee Suomeakin. Meillä suurimmaksi kärsijäksi on nostettu Valio, jonka Viola-juusto uhkaa nyt jäädä myymättä. Ei muuta kun ytteet päälle.

Suomen koko vuosiviennin arvo on nykyään noin 56 miljardia euroa, siis yli valtion budjetin. Elintarvikkeiden vienti Venäjälle on vajaat puoli miljardia euroa, ja siitä Venäjän vastapakotteet koskevat noin 300 miljoonaa euroa. Olen ollut huomaavinani, että joissakin uutisissa vastapakotteista kerrottaessa prosenttilasku on tökkinyt pahasti.

Venäjän asettamien tuontikieltojen vaikutus Suomelle on siis pieni, ehkä vain vähän enemmän kuin pieru Saharassa. Niiden vaikutus on aivan jotain muuta kuin 90-luvun alun romahdus, jolloin kauppa putosi neljänneksestä muutamaan prosenttiin.

Baltian maat kärsivät Venäjän tuontikielloista eniten. Niiden elintarviketuotanto kehittyi itsenäistymisen jälkeen nopeasti niin määrällisesti kuin laadullisestikin. Vaikka poliittiset suhteet Venäjään kangertelevat, ovat Baltian maat onnistuneet, osaksi laajan venäjän kielen taidon ansiosta luomaan itään kannattavat kauppasuhteet. Ja laatu toimii!

Kävin aikoinaan usein neuvostoliittolaisissa kaupoissa. Niissähän hyllyt olivat melko tyhjiä paitsi hyllykaupoissa, joissa ei ollut hyllyjä lainkaan. Venäjän aikaan vuosituhannen vaihteen jälkeen silmiin pisti kauppojen tavarantalous. Kun tutki tarkemmin tarjontaa, huomasi eroja meikäläiseen. Viinaa ja muita alkoholijuomia oli pinottu kymmenien metrien matkalle. Ruokapakkaukset olivat kovasti tuttuja, tekstit vaan outoja. Tuontia kaikki. Vain leipä tuli kotimaasta.

”Osta kotimaista” -kampanjat ovat EU:ssa pannassa, koska ne luetaan epäterveiden ja kilpailua rajoittavien kauppatajien piiriin. Nyt voitaisiin kuitenkin vähän fuskata. Tasavallan presidentti, jonka asema on kutistunut mielipidejohtajaksi, voisi patistaa kansalaisia. ”Voitele Viola, niin minäkin”. Eihän se nyt vedä ihan vertoja Brielle tai Roquefortille, mutta kyllä kai sitä vuoden päivät kestä.

pajen